

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Mardari)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, I. Țurcan, O. Cojocar)

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ditmansen-Mîndru
Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ditmansen-
Mîndru Valentina împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului
încălțării dreptului la judecare în termen rezonabil al cauzei, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 mai 2019, Ditmansen-Mîndru Valentina, a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălțării
dreptului la judecare în termen rezonabil al cauzei, repararea prejudiciului moral și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 05 aprilie 2011, a depus cererea
de chemare în judecată împotriva lui Mîndru Ion și Mîndru Constantin cu privire la
evacuarea din imobil, fără acordarea altui spațiu locativ, radierea vizei de reședință
și încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată.

Totodată, reclamanta a indicat că, la 21 noiembrie 2011, Mîndru Ion și
Mîndru Constantin au depus o acțiune reconvențională împotriva Valentinei
Ditmansen-Mîndru, intervenienții accesorii notarul Olga Palii și Primăria or.
Durlești cu privire la repunerea acțiunii în termenul de prescripție, declararea
nulității certificatului de moștenitor, constatarea faptului acceptării succesiunii,
declararea nulității testamentului din 21 decembrie 1993, declararea parțial nulă a
certificatului de moștenitor, declararea nulității titlului de proprietate și încasarea
cheltuielilor de judecată.

A indicat că, examinarea cauzei s-a desfășurat în perioada 05 aprilie 2011-14
noiembrie 2018, fiind încălțat dreptul la judecarea în termen rezonabil.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
cererea de chemare în judecată depusă de Ditmansen-Mîndru Valentina împotriva
Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălțării dreptului la
judecare în termen rezonabil al cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea
cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la data de 20 noiembrie 2019, Ditmansen-Mîndru Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei a declarat apel, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 19 noiembrie 2019, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Nefiind de acord cu hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și Ministerul Justiției, la data de 16 decembrie 2019 a declarat apel solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea să fie respinsă ca tardivă.

Prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile depuse de Ditmansen-Mîndru Valentina, prin intermediul avocatului, Croitor Alexei și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 2 alin. (1) și (2) și art. 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, Colegiul a considerat hotărârea primei instanțe întemeiată și legală, iar cererea de apel neîntemeiată.

Or, prima instanță corect a stabilit că nu au fost admise amânări nejustificate ale ședințelor de judecată sau fixarea extinsă a termenilor de judecare a cauzei. Instanța de apel a mai punctat că examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil și prin urmare nu poate prevala asupra acestuia din urmă.

Din punct de vedere a complexității, instanța de apel a considerat că această cauză a fost una dificilă, cu un grad avansat de complexitate, având în vedere că a existat acțiunea de bază, acțiunea reconvențională, iar ulterior a fost conexată cu o altă cauză civilă.

Astfel, în cazul în care cauza implică o complexitate avansată, justul echilibru trebuie menținut între exigențele celerității procedurilor judecătorești și principiul general al bunei administrări a justiției, consacrat în egală măsură de art. 6 al Convenției (Boddaert v. Belgia, 12.10.1992 nr. 12919/87).

Totodată, a instanța a reiterat că nu pot fi reținute alegațiile apelantului Ditmansen-Mîndru Valentina, precum că, ar fi fost admise demersuri nemotivate de amânare a ședințelor de judecată.

Respectiv, analizând criteriile de determinare a termenului rezonabil, se distinge cert că, în cauza supusă judecării, în care se pretinde încălcarea termenului rezonabil de examinare, comportamentul participanților constituie cel mai important moment în vederea justificării termenului de examinare a cauzei, din motiv că drept temeiuri de amânare a examinării cauzei au servit: înaintarea cererilor de a face cunoștință cu materialele cauzei, respectarea procedurii de citare, dispunerea expertizei, aflarea judecătorilor în concedii medicale, folosirea căilor de atac prevăzute de lege.

Referitor la conduita autorităților naționale, instanța de apel a notat că în limita pretențiilor apelantului, nu au fost identificate careva acțiuni ce au contribuit la durata examinării cauzei.

Prin urmare, s-a specificat că, ședințele de judecată în toate cele trei nivele de jurisdicție au fost stabilite consecutiv și în termeni reduși, amânări nejustificate din

partea instanței, fără efectuarea de proceduri judecătorești nu au fost admise. În acest sens s-a reținut și că, intervalul desemnat între ședințele de judecată, răspund criteriului normelor naționale și celor internaționale, acesta fiind rezonabil în raport cu complexitatea cauzei și măsurile procedurale necesare ce au condus la amânarea ședințelor.

Or, Ditmansen-Mîndru Valentina nu a depus în instanță vre-o cerere prin care să fi solicitat urgentarea examinării cauzei, probe contrare lipsind la materialele cauzei, circumstanță care, în opinia instanței de apel, este relevantă în raport cu pretențiile înaintate.

Astfel, pretențiile formulate în acțiune nu confirmă violarea drepturilor instituite la art. 6 § 1 al Convenției, cu atât mai mult că perioada examinării cauzei civile, pe care o consideră excesivă, 05 aprilie 2011 – 14 noiembrie 2018, include examinarea cauzei în instanță de fond, în instanță de apel și în instanță de recurs, cu remiterea la rejudecare în instanță de fond.

La 29 martie 2021, Ditmansen-Mîndru Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 26 mai 2020 și a expedit-o participanților la proces la 16 iunie 2020 (f.d. 152), însă, confirmarea că aceasta ar fi fost recepționată de către participanții la proces, la materialele cauzei lipsește.

Totodată, în cererea de recurs Ditmansen-Mîndru Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, a indicat că la 28 mai 2020 a depus o cerere prin care a solicitat să-i fie comunicată decizia motivată a instanței de apel, însă până la depunerea cererii de recurs nu a recepționat decizia instanței de apel din 26 mai 2020.

Astfel, recursul declarat la 29 martie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 13 aprilie 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ditmansen-Mîndru Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ditmansen-Mîndru Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă

că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ditmansen-Mîndru Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ditmansen-Mîndru Valentina, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat